

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่มุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ตัวแทนครัวเรือน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น จำนวน 10 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 765 คน (งานทะเบียนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้นข้อมูล ณ กรกฎาคม 2554) เนื่องจากประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป กฎหมายกำหนดให้มีสิทธิ์เลือกตั้ง

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (ยูทพงษ์ กัลยวรรณ. 2543 : 73) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย	n	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	ขนาดของกลุ่มประชากร (765)
	e	คือ	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

แทนค่าในสูตรจะได้

$$n = \frac{765}{1 + 765(0.05)^2}$$

$$n = \frac{765}{2.9125}$$

$$n = 262.66$$

หรือประมาณ 263 คน

จากนั้นทำการหาขนาดตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน โดยพิจารณาตามสัดส่วนของจำนวนครัวเรือน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การจำแนกขนาดหมู่บ้าน สัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านและขนาดของหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากรทั้งหมด	ขนาด	จำนวนครัวเรือน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1,2,10	คำไฮ	1,693	L	311	107
3	หนองบัวน้อย	534	M	97	33
4	โนนตูม	542	M	107	37
5,8	หนองตอกแป้น	937	M	159	55
6	โคกสาย	169	S	33	11
7	หนองบัวนาดี	149	S	35	12
9	หนองหมากพืด	119	S	23	8
รวม		4,143	-	765	263

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์รวมทั้งกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย อาชีพและขนาดหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73) โดยแบ่งคำถามตามการมีส่วนร่วมจำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)
- 2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
- 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และทำการร่างแบบสอบถาม

2. นำร่าง แบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำร่าง แบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา และความเป็นปรนัยของเครื่องมือด้าน โครงสร้างด้านเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of item congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อดูความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ของข้อคำถามซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC = 1.00 ทุกข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

3.1 นายวินัย แสงกล้า อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชา ภาษาไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2 นายสहनฤนนท์ ภูนาเมือง ตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอยางตลาด สำนักงาน ท้องถิ่นอำเภอยางตลาด วุฒิการศึกษา ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.) สาขาวิชา รัฐศาสตร มหาบัณฑิต เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงสร้างเนื้อหา

3.3 นางจิรวรรณ โสภาก ตำแหน่งนักวิชาการสถิติชำนาญการ สำนักงาน สถิติแห่งชาติ วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาสถิติประยุกต์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิธีการวิจัยและสถิติ

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ซึ่งไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้ววิเคราะห์หาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้ค่า อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.486-0.758 และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.918

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไข จัดพิมพ์เป็นชุดสมบูรณ์ลงเก็บข้อมูลกับกลุ่ม ตัวอย่างที่กำหนดจนครบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษารุ่นนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนตัวอย่าง
2. ขอลงหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึง นายก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการรวบรวม

ข้อมูล โดยแบบสอบถามที่ลงทะเบียนที่ลงทะเบียนจำนวน 263 ชุด เพื่อขอความ
อนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการลงทะเบียนและวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการ
ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม หลังจากดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลภาคสนามแล้ว

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงทะเบียนตามแบบการลงทะเบียน (Coding
form) โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าความถี่

2.2 ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัด
กาฬสินธุ์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม
ศรีสะอาด (2545 : 100) ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

2.3 นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมาย โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปล
ความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2.4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพและขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติ F- test และทดสอบรายคู่ด้วย Scheffe'

2.5 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแจ้งความถึงในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์โดยการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC - Index of item congruence)

1.2 ค่าความน่าเชื่อถือ (reliability) หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

2 สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หรือเรียกได้อีกหลายอย่าง เช่น ตัวกลางเลขคณิต คะแนนเฉลี่ย ฯลฯ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{จากสูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายที่ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย) มีสัญลักษณ์หลายแบบ หาได้จากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

จากสูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum$ แทน ผลรวม

2.3 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามอาชีพและขนาดหมู่บ้าน ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ F- test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 119) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

2.4 สรุปข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็นอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการนำมาวิเคราะห์รวบรวมสรุปในเชิงพรรณนา